

જંગલમાં મંગલ

સુરાવલી નદીથી દૂર દૂર પર્વતમાળા આવેલી. એમાં પર્વતો ઉપર જાત જાતનાં વૃક્ષો, છોડવા, વેલા વગેરે ઊગેલા. એમાં કેટલાંક છોડ તો ઔષધિનાં હતા. પર્વતમાળાના વચ્ચે એક ગાઢ જંગલ આવેલું હતું. એમાં જાત જાતનાં પ્રાણીઓ રહે....

એમાં વાઘ રહે ને સિંહ રહે,
એમાં રીંછ રહે ને શિયાળ રહે,
એમાં હરણ રહે ને સસલાં રહે,
એમાં જંગલી કૂતરા ને સુવર રહે,
એમાં વાંદરા રહે ને ચિત્તા રહે,
એમાં હાથી રહે ને જિરાફ રહે.

જોવા જઈએ તો આ બધાંમાં દોસ્તી મુશ્કેલ. પણ આ જંગલ તો કંઈક જુદું હતું. અહીંના પ્રાણીઓનો સ્વભાવ પણ જુદો હતો. બીજા જંગલોમાં હરણ કે સસલાંને જીવવું હોય તો ક્ષણે ક્ષણે ચોક્કસ રહેવું પડે નહિતો કોઈ શિકાર કરી જાય. પણ આપણે એવા જંગલની વાત નથી કરવી. આપણે તો એવા જંગલની વાત કરવી છે જેમાં ‘મંગલ’ એટલે કે બધાનું કલ્યાણ-ભલું જ થતું હોય.

આવા જંગલમાં હિંસક પ્રાણીઓ હોવા છતાં જંગલના પ્રાણીનો શિકાર નહોતો કરતા, એટલું જ નહિ બધા સંપીને આનંદથી રહેતા હતા.

‘અરે, આ શું ?’ બે સસલાં જંગલના રસ્તેથી પસાર થતાં ઘાયલ શિયાળને જોયું. બેઉ તેની પાસે ગયા. શિયાળની આંખમાં આંસુ હતાં, ખૂબ જ દર્દ થતું હતું. સસલાં સમજી ગયાં કે શિયાળભાઈને દવાની જરૂર છે. તે તો દોડ્યા જંગલમાં. દૂરથી આવતું હાથીઓનું ટોળું જોયું.

એક સસલું બોલ્યું, “ જો, જો, હાથી દાદા આવે છે.”

“અરે, હા, દાદા તો ખૂબ જ બુદ્ધિશાળી હોય છે. ” બીજું બોલ્યું. પહેલાએ કહ્યું, “ વાત તો સાચી છે, આપણે તેમની પાસે જઈશું ?”

બીજું બોલ્યું, “હા, હા, એમને ઘાયલ શિયાળભાઈની વાત તો કરીએ. કાંઈક રસ્તો તો તેઓ શોધી કાઢશે.”

પહેલાએ કહ્યું, “જરૂર.”

અને બંને દોડયા હાથીઓના ઝૂંડ તરફ. આગળ એક મોટો ભીમકાય હાથી ચાલતો હતો. તેણે સસલાંને તેમની તરફ આવતા જોયાં. તે ઊભો રહ્યો અને આખું ટોળું ઊભું રહ્યું. પેલાં સસલાંનો તો શ્વાસ માતો ન હતો. જોર જોરથી હાંફતાં હતાં.

એક સસલું બોલ્યું, “ ઇ...ઇ., ઇ...ઇ”

પેલા ભીમકાય હાથીએ કહ્યું, “થોડીવાર શ્વાસ લઈ લે અને પછી મને કહે.”

પેલું સસલું ધીમે ધીમે લાંબા શ્વાસ લેતું ગયું. તેનો જીવ ઠેકાણે આવ્યો. તે બોલ્યું. “ઘાઘા, શિયાળભાઈ ઘાયલ થઈને પડયા છે અને રડે છે.”

“ક્યાં છે ? ક્યાં પડયા છે શિયાળભાઈ ? ” ઘાઘાએ કહ્યું. “પે..લ્લા ઝાડ નીચે, સસલું બોલ્યું. અને તરત જ હાથીઓનું આખું ટોળું પેલાં બે સસલાંની સરદારી નીચે ચાલ્યું પેલા ઝાડ તરફ.”

પેલા ભીમકાય હાથીએ ઘાયલ શિયાળને જોયું. પોતાની સૂંઢ હવામાં ઊંચી કરી અને બધા હાથીઓને પોતાની ભાષામાં જોરદાર ચીચીયારી કરી કંઈક કહ્યું. ને તરત જ બધા હાથીઓ ચારે તરફ દોડવા લાગ્યા. પેલાં બે સસલાં તો શું થઈ રહ્યું છે તે જોતાં જ રહ્યાં. થોડીક જ વારમાં એક નાનો હાથી સૂંઢમાં કંઈક વનસ્પતિ લઈને દોડતો આવતો પેલાં સસલાં એ જોયો.

ભીમકાય હાથી, હાથીઓનો સરદાર હતો. તેની પાસે પેલા નાના હાથીએ આવી પેલી વનસ્પતિ મૂકી સરદારે વનસ્પતિ મોંમાં મૂકી થોડીક ચાવી અને તેનો કૂચ્યો પેલા શિયાળના ઘા પર પોતાની સૂંઢથી દબાવી દીધો. સરદારે શિયાળને કહ્યું “તારે આજનો દિવસ અહીંથી ઊઠવાનું નહિ. તારા ખાવા માટે વસ્તુ અહીં જ આવશે અને મારા આ બે યુવાન હાથી તારી સાથે રહેશે અને તારું રક્ષણ કરશે.”

સૂતાં સૂતાં શિયાળે માથું હલાવ્યું. બીજા દિવસે તો શિયાળનો ઘા રુઝાઈ ગયો હતો. પેલાં સસલાં સવારના પહોરમાં જ શિયાળની ખબર પૂછવા આવી ગયાં પણ તે પહેલાં તો વાઘ, સિંહ , ચિત્તા, હરણ, વાંદરાં, રીંછ, કૂતરાં અને સુવરો પણ આવી ગયાં હતાં.

શિયાળભાઈ તો ઊભા થઈ ગયા હતા. ચારેબાજુએ પ્રાણીઓમાં આનંદ આનંદ છવાઈ ગયો હતો. સસલાં ને જોઈ શિયાળભાઈ તેમની પાસે ગયા અને માથું નમાવી આંખો વડે આભાર માન્યો. સિંહરાજાએ કહ્યું. “જુઓ, આ નાનકડાં પ્રાણીઓએ શિયાળનો જીવ બચાવ્યો છે. તેમને બધાંએ ધન્યવાદ આપવા જોઈએ. આપણે સંપીને રહીએ તો એકબીજાની મદદ કરી શકીએ. તમે બધાં ઘણાં શાણાં છો તેથી જ તો આ જંગલમાં મંગલ કામો થાય છે. તમે જાણો છો ને કે..... “બધાં બોલ્યા,” સંપ ત્યાં જંપ, કરો જંગલમાં મંગલ.”